

خبرخوان

مشاوره رایگان در سامانه ۱۹۰

مدیر کل دفتر سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد وزارت بهداشت از ارائه خدمات مشاوره روان‌شناختی رایگان از طریق سامانه ۱۹۰ خبر داد و گفت: در شرایط بحرانی، این خدمت با هدف پاسخ‌گویی فوری، کاهش اضطراب عمومی و هدایت صحیح افراد به خدمات تخصصی، با مشارکت حدود ۷۰۰ کارشناس سلامت روان در سراسر کشور در حال ارائه است.

محمدرضا شالبافان با اشاره به افزایش مشکلات سلامت روان در شرایط بحران، اظهار کرد: هم‌زمان با افزایش نیازهای روانی مردم و احتمال کاهش دسترسی به خدمات حضوری، توسعه خدمات مشاوره تلفنی به عنوان یکی از مداخلات مؤثر در دستور کار قرار گرفت. او افزود: «خدمات ارائه‌شده در این سامانه، مبتنی بر مداخلات کوتاه‌مدت و فوری است و هدف آن، ارائه راهکارهای اولیه برای مدیریت شرایط روانی افراد و در صورت نیاز، هدایت آنان به دریافت خدمات تخصصی در سطوح بالاتر است.» او ادامه داد: «در حال حاضر، امکان دریافت خدمات روان‌شناختی رایگان از طریق سامانه ۱۹۰ فراهم شده و مردم می‌توانند با استفاده از این بستر آشنا، به‌سرعت به مشاوره‌های لازم دسترسی پیدا کنند.»

شالبافان با بیان اینکه روزانه حدود شش‌شش هزار تماس در این حوزه پاسخ داده می‌شود، گفت: «نزدیک به ۷۰۰ نفر از کارشناسان سلامت روان دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور، به‌صورت شیفتی از ساعت هشت صبح تا ۱۲ شب در این سامانه فعال هستند.» او درباره تخصص نیروهای پاسخ‌گو گفت: «این افراد دارای حداقل مدرک کارشناسی ارشد در رشته‌های مرتبط با سلامت روان هستند و در کنار آنها، اعضای هیئت‌علمی و استادان دانشگاه نیز به عنوان ناظر و پشتیبان علمی حضور دارند تا در صورت نیاز، مداخلات تخصصی‌تر انجام شود.» مدیر کل دفتر سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد وزارت بهداشت با اشاره به تجربیات گذشته افزود: «ارائه خدمات مشاوره تلفنی در بحران‌هایی مانند همه‌گیری کرونا و حوادث اخیر، نشان داده است این روش می‌تواند نقش مهمی در کاهش اضطراب عمومی و افزایش تاب‌آوری جامعه ایفا کند. این سامانه علاوه بر پاسخ‌گویی فوری، در تکمیل نظام ارجاع نیز نقش دارد و می‌تواند افراد را به‌صورت هدفمند به مراکز خدمات جامع سلامت، مراکز سلامت روانی اجتماعی (سراج) و در صورت نیاز، بیمارستان‌های تخصصی هدایت کند.

مدیر کل دفتر سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد وزارت بهداشت گفت: این خدمات فقط محدود به شرایط بحران نیست و برنامه‌ریزی شده است تا در دوره پس از بحران نیز ادامه یابد و به عنوان یکی از ابزارهای پایدار در حوزه سلامت روان مورد استفاده قرار گیرد.»

آسیب به ۱۰ خوابگاه دانشجویی

ایلنا: معاون فرهنگی و دانشجویی وزارت بهداشت اعلام کرد: «متأسفانه ۱۰ خوابگاه دانشجویی در دانشگاه‌های علوم پزشکی بر اثر حملات آسیب دیده‌اند که در دو مورد از آنها به دلیل شدت خسارت، امکان اسکان دانشجویان وجود ندارد و نیازمند بازسازی هستند.»

مسعود حبیبی، با اشاره به آسیب گسترده به زیرساخت‌های درمانی کشور در پی حملات اخیر، گفت: «از آغاز حمله ددمنشانه به کشورمان، بیش از ۳۶۰ مرکز درمانی، بهداشتی، آموزشی و زیرساخت‌های دارویی کشور مورد تهاجم قرار گرفته‌اند. همچنین ۴۶ دستگاه آمبولانس آسیب دیده است و از چرخه امدادرسانی خارج شده‌اند.» او ادامه داد: «در این حملات، بیش از ۲۴ نفر از اعضای کادر درمان به شهادت رسیده و ۱۱۶ نفر از پزشکان، پرستاران و سایر کارکنان حوزه سلامت نیز مجروح شده‌اند.»

او با تأکید بر اینکه حمله به مراکز درمانی اقدامی غیرانسانی و غیراخلاقی است، ادامه داد: «مراکز درمانی محل پناه و درمان بیماران و مجروحان هستند و هدف قراردادن آنها خط قرمز انسانیت به شمار می‌رود. همچنین بر اساس کنوانسیون‌ها و معاهدات بین‌المللی، حمله به مراکز درمانی و بهداشتی ممنوع است، اما متأسفانه شاهد ادامه این اقدامات هستیم.» براساس اعلام او، کشاندن میدان جنگ به بیمارستان‌ها یا حتی مدارس اوج تزلزل آمریکا را نشان می‌دهد. حمله به کودکان بی‌گناه نیز از جمله مصداق آشکار این رفتارهای غیرانسانی به شمار می‌رود و اقدامی بسیار خطرناک و نگران‌کننده است.

او افزود: «دانشجویانی که در خوابگاه‌ها مستقر بودند نیز در این مدت در خوابگاه‌های دانشگاه‌های علوم پزشکی حضور داشتند و به طور کلی حدود ۲۰ درصد از ظرفیت خوابگاه‌های دانشگاه‌های علوم پزشکی در این ایام فعال بوده است.» به گفته او، متأسفانه ۱۰ خوابگاه دانشجویی در دانشگاه‌های علوم پزشکی بر اثر حملات آسیب دیده‌اند که در دو مورد از آنها به دلیل شدت خسارت، امکان اسکان دانشجویان وجود ندارد و نیازمند بازسازی هستند.

یادداشت

جنگ ویس از جنگ

اما توان مهار قدرت مقوله‌ای است که بر بستر دیپلماسی و چگونگی برقراری ارتباط با دولت‌ها و سازمان‌های بین‌المللی معنا می‌یابد. روابط بین‌الملل جهان بسیار پیچیده است که در آن عرف‌ها و رویه‌های نوشته و نانوشته فراوان شکل گرفته است. زبان و رفتار در روابط بین‌الملل جهانی آن‌قدر منحصربه‌فرد است که هر کس قادر به فهم و رعایت آن نیست و علاوه بر دانش، نیازمند تجربه‌های بسیار زیاد است. اگر کسی یک نماینده خوب در مجلس است، دلیل نمی‌شود یک سفیر خوب هم بشود. در روابط بین‌الملل باید با زبانی سخن گفت که عرف بین‌الملل آن را درک کند، بپذیرد و مهم بشمارد. وقتی زبان و رفتار در عرف روابط بین‌الملل متعارف باشد، می‌توان ارتباط بهتر و حامیان بیشتری در جهان پیدا کرد. می‌توان با دولت‌هایی که شاید مقاصد شومی علیه شما دارند، راجح‌تر و بهتر حرف زد و گره از مشکلات گشود. نیازی نیست از آرمان‌ها و هنجارهایی که دنبال می‌کنید عدولی کنید؛ کافی است آنها را در قالب‌های زبانی و رفتاری متعارف جنگ تجاوزه‌کارانه را به‌سرعت جبران کنید. اگر قرار بر طی کردن این مسیر سخت و پریچ‌وخم است، حکمرانی ایران با ملاک‌هایی که در بالا گفته شد باید هم قدرت داشته باشد و هم توان مهار قدرت، رعایت دقیق و درست قانون اساسی مقدمه واجب برای چنین مسیری است.

عکس:موضعی نیکوبل، Nuphano

گزارش «شرق» از تعدیل‌های گسترده و اخراج کارگران و کارمندان بخش‌های مختلف؛ از مهمانداران تا تولیدکنندگان محتوا در فضای مجازی

موج گسترده بیکاری

با افزایش تعدیل‌ها و دریافت‌کنندگان بیمه بیکاری، امکان دارد سازمان تأمین اجتماعی از عهده حمایت از این نیروها برنیاید؛ چراکه فقط از فولاد مبارکه چندین هزار نفر بیکار شده‌اند

نسترن فرخه: موج تعدیل نیرو در مشاغل مختلف، این

روزها به بیشترین میزان خود رسیده است؛ موضوعی که به نظر حتی در سال جدید همچنان ادامه خواهد داشت و در ماه‌های آینده با افراد بیشتری مواجه خواهیم شد که شغل خود را از دست خواهند داد. با این حال هنوز آمار مشخصی از این تعداد تعدیل و اخراج در اوج روزهای جنگ قطعی اینترنت وجود ندارد. از مهماندار هوایما و خبرنگار تا کتاب‌فروش و مهندسی که در شرکت‌های فناوری مشغول بوده و حالا همه خانه‌نشین شده‌اند. مدیران منابع انسانی مجموعه و شرکت‌های مختلف هم در گفت‌وگو با «شرق»، به ضررهای مالی خود اشاره می‌کنند که برای سرپاماندن، چاره‌ای جز کاهش نیروی انسانی خود ندارند. بین این نیروهای تخصصی، بسیاری برای «شرق» توضیح می‌دهند که با وجود اخراج از کار، عیدی یا حقوق آنها به صورت کامل پرداخت نشده است، درحالی‌که کارشناسان حوزه کار نگرانند سازمان تأمین اجتماعی برای پرداخت بیمه بیکاری و سامانه حوزه کار برای پیگیری پرونده‌های شکایت، به دلیل تعداد بالای متقاضی توان پیگیری همه درخواست‌ها را نداشته باشد.

فردگاهی نمانده تا ما مهماندارش باشیم

یکی از اولین مشاغل که در ساعات‌های اول جنگ تعطیل شد، حوزه هوانوردی بود. «سهیلا»، سرمهماندار جوان پروازهای داخلی، از روز نهم اسفند می‌گوید: از چند دقیقه پس از حملات آمریکا و اسرائیل به خاک ایران که پیامکی مبنی بر توقف تمام پروازهای داخلی و خارجی دریافت کرد، «اتفاقاً آن روز روز ما داشتیم و قبل از خروج از خانه هم‌کارم تماس گرفت که به همه پیام سراسری داده‌اند مبنی بر اینکه پروازها متوقف شده است. ماشین فرودگاه مهرآباد جلوی در منتظر بود که با من هم تماس گرفتند و گفتند پروازها کنسل شده است. از آن روز خانه‌نشین شدم و چون دقیقاً اسفندماه قراردادهای یک‌ساله ما تمام می‌شد، تا زمانی که به کار بازنگردیم حقوق هم نخواهیم داشت، هرچند اگر جنگ هم تمام شود، مشخص نیست ما هم در این زمان به کار بازخواهیم گشت. برای جنگ ۱۲اروزه، ۴۰ روز بعد با محدودیت ساعتی به کار برگشتیم، درحالی‌که این بار تخریب فرودگاه‌های کشور خیلی بیشتر بوده است. حتی برخی از فرودگاه‌ها دیگر بخش ترمینالی ندارند و نمی‌دانیم به صورت عملیاتی فعال می‌شوند یا نه.» او ادامه حرف‌هایش را می‌گیرد و ادامه می‌دهد: «از طرفی چند هواییمای شرکت ما هم در این مدت آسیب دیده‌اند و اصلاً نمی‌دانیم در آینده چه پیش می‌آید. همکارانم نگرانند بعد از پایان جنگ، اصلاً شاید هواییمایی باقی نمانده باشد و این موضوع تمام زندگی ما را تحت‌الشعاع قرار خواهد داد.» او این را هم اضافه می‌کند که بسیاری از همکارانش فقط ۶۰ درصد حقوق بهمن را دریافت کرده‌اند و چون اوایل اسفند کار متوقف شد، حقوق مجازی را از دست دادیم، چراکه قبل از این شرایط، انجام کار تبلیغات و تولید محتوا قایده‌ای ندارد. کارشناس‌های تولید محتوای مکتوب و تصویری و حتی بلاگرها که با شرکت ما کار می‌کردند، در این شرایط بیکار شدند.»

بدون پرداخت عیدی، ما خبرنگارها را اخراج کردند

جنگ و شرایط بحرانی در هر موقعیتی، اهمیت رسانه را دوچندان می‌کند، اما معمولاً شرایط اقتصادی این‌وضع را پیچیده‌تر می‌کند؛ بنابراین اولین آسیب به رسانه‌های خصوصی کشور وارد می‌شود که همین منجر به تعدیل خبرنگاران خواهد شد. «صالح» یکی از روزنامه‌نگارانی است که پس از سال‌ها کار در فضای رسانه، حالا به دلیل تعدیل‌های بعد از شروع جنگ، بیش از یک ماه است که از یکی از روزنامه‌های داخلی بیکار شده است: «بدون هیچ توضیحی در همان روزهای اول جنگ به بیشتر همکارانم گفتند دیگر نیاید؛ خبرنگارهایی که در جنگ قبلی، زیر بمب و موشک در تحریریه حاضر می‌شدند،حالا بدون پرداخت ربایی از حقوق و عیدی بیکار شده‌اند. از طرفی چون شرایط جنگی است، کار هم پیدا نمی‌شود و نمی‌دانم چطور از پس هزینه زندگی بریایم. متأسفانه حتی با ما برخورد خوبی هم نداشتند، یعنی بدون پرداخت حق و حقوقم، از لحن توهین‌آمیز تعدیل شدم و دستم هم به هیچ‌جا بند نیست. چیزی که از دیگر همکارانم شنیدم، در رسانه ما حدود ۵۰ درصد را اخراج کرده‌اند و برخی صفحات روزنامه دیگر منتشر نمی‌شود و صفحات دیگر که چند خبرنگار داشت، حالا فقط با یک نفر اداره می‌شود. در این مدت به چند رسانه رزومه دادم، اما بسیاری از آنها در حال کم‌کردن نیروهای خود هستند و نمی‌دانم باید چکنم.»

خبرهای روز

آزادی بیش از ۷۰۰ زندانی جرائم غیرعمد

اسداله جولایی، رئیس هیئت امنای ستاد مردمی دیه کشور گفت: «در جنگ تحمیلی صهیونی-آمریکایی، علی‌رغم محدودیت‌ها در واریز وجه و تعطیلی‌های پیش‌آمده، به لطف همیاری خَترین خداجو و حمایت دستگاه قضا، ۲۶ زندانی زن و ۶۸۳ محکوم مرد زندانی جرائم غیرعمد با رقم بدهی بالغ بر پنج همت از بند رهایی یافتند.»

او با تکفیک محکومیت زندانیان آزادشده افزود: «در فرایند رسیدگی به پرونده‌ها، ۱۰ بدهکار دیه در حوادث کارگاهی، ۴۶۹ محکوم مالی، ۱۹۶ متعهد ناتوان از پرداخت مهریه و ۴۳ مرد ناتوان از پرداخت نفقه از بند رهایی یافته و در شرایط جنگی کشور به آغوش پر مهر خانواده بازگشتند.»

جولایی درباره تأمین منابع لازم برای آزادی این محکومان مالی افزود: «افزون بر قبولی دادخواست اعسار به ارزش چهار هزار میلیارد تومان، شکات خصوصی نیز در قالب «گذشت رضایت‌مندان» با چشم‌پوشی از دریافت رقم ۸۰۲ میلیارد تومان نقش مؤثری در تسهیل شرایط آزادی داشتند.»

۸۰۵ مدرسه آسیب دیده‌اند

ایسنا: رئیس مرکز اطلاع‌رسانی و روابطعمومی وزارت آموزش و پرورش با بیان اینکه از ۳۹ روز حمله رژیم صهیونی-آمریکایی ۲۵۳ دانش‌آموز به شهادت رسیدند، گفت: همچنین ۵۹ فرهنگی نیز شهید شدند.

حسین صادقی با بیان اینکه ۲۵۳ دانش‌آموز در حمله رژیم صهیونی-آمریکایی به کشورمان به شهادت رسیدند، گفت: «از این تعداد ۱۴۳ شهید پسر و ۱۰۲ شهیده دختر بودند. همچنین پنج‌توموز شهید پسر و دو نوزاموز دختر بودند.»

او با بیان اینکه ۵۹ فرهنگی نیز در این حمله شهید شدند، افزود: «از تعداد شهیدان، ۱۱ نفر فرهنگی مرد و ۳۹ نفر فرهنگی زن بودند. همچنین شش نفر بازنشسته مرد و سه نفر بازنشسته زن بودند.» رئیس مرکز اطلاع‌رسانی و روابطعمومی وزارت آموزش و پرورش با بیان اینکه ۱۸۲ دانش‌آموز مجروح شده‌اند، ادامه داد: «۲۵ فرهنگی نیز در حملات دشمن مجروح شدند.»

صادقی با بیان اینکه ۸۵۷ فضای آموزشی آسیب دیده است، گفت: «همچنین ۵۵ فضای اداری، ۱۶ کانون فرهنگی، ۳۲ سالن ورزشی و هشت اردوگاه دانش‌آموزی نیز در این حملات دچار آسیب شده‌اند.» به گفته او، ۸۰۵ مدرسه آسیب دیده و ۵۲ مدرسه تخریب شده است که شهرهای تهران و کرمانشاه بیشترین مدارس آسیبی را دارند.

آمادگی ۱۲۰۰۰ پرستار برای کارداوطلبانه

ایسنا: معاون پرستاری وزارت بهداشت از اعلام آمادگی بیش از ۱۲ هزار نفر در گروه پرستاری برای ارائه خدمات داوطلبانه در شرایط جنگی خبر داد.

عباس عبادی با بیان اینکه تعداد درخور توجهی از گروه پرستاری برای ارائه خدمات داوطلبانه اعلام آمادگی کرده‌اند، گفت: «خوشبختانه نیازی به افرادی که اعلام آمادگی کرده‌اند تا به این لحظه نداشته‌ایم، اما سازماندهی لازم صورت گرفته که در صورت نیاز به شهرها و بیمارستان‌های مورد نیاز برای ارائه خدمات داوطلبانه اعزام شوند تا خللی در روند ارائه خدمات نداشته باشیم.»

او با بیان اینکه ارائه خدمات در مراکز درمانی و بهداشتی ادامه دارد، افزود: «خدمات بهداشتی و درمانی با تمام قوا و قوت مانند روزهای گذشته ارائه می‌شود و هیچ خللی در روند ارائه خدمات نداشته‌ایم. در این میان وضعیت ذخایر دارویی و تجهیزات نیز مناسب است و نگرانی درباره کمبود دارو و تجهیزات نداریم.» او درباره شهدای نظام سلامت هم توضیح داد: «۲۴ نفر از اعضای گروه سلامت از آغاز جنگ تا ۱۶ فروردین شهید شده‌اند که ۱۰ شهید از گروه پرستاری است.»

سالی که گذشت، می‌گوید: قطع اینترنت و جنگ ۱۲اروزه، قطع اینترنت در دی‌ماه و دوباره قطع اینترنت و جنگ حاضر، با این حال او از دیگر چالش‌هایی می‌گوید که مجموعه را به سمت تعدیل نیروها خواهد برد: «با اینکه در روزهای قطعی اینترنت مردم می‌توانند از سایت و نرم‌افزارهای داخلی استفاده کنند اما در پشت این خدمات‌دهی، ما با اینترنت ملی فقط پنج درصد ارمان انجام می‌شود که همین علاوه بر ضرر مالی، باعث بیکاری تعدادی نیرو می‌شود. دراین‌صورت امکان پشتیبانی و بسیاری از خدمات فنی از بین می‌رود. از طرفی تمام پروژه‌های جدید ما که نیاز به جذب نیرو داشت، از بین رفت و ما با ضرر مالی بزرگی روبه‌رو شدیم. اما فقط به این دلیل که اسپانسر بزرگی داریم، توانستیم از تعدیل نیروها تا همین حالا جلوگیری کنیم. این در حالی است که می‌دانیم بسیاری از شرکت‌های تولید محتوایی و توریستی که با آنها کار می‌کردیم، کارشان متوقف شده و همین باعث تعدیل نیروهای جدی خواهد شد. البته این موضوع به شکل دیگر در کار ما هم اثر خواهد داشت.»

موج بیکاری و ناتوانی تأمین اجتماعی برای حمایت

موج تعدیل نیرو در مشاغل مختلف رو به افزایش است و همین موضوع مراجعه به سازمان تأمین اجتماعی برای دریافت بیمه بیکاری یا مراجعه به سامانه کار برای ثبت شکایت‌های حوزه کار را بالا خواهد برد؛ موضوعی که به نظر می‌رسد با توجه به شرایط حال حاضر با چالش‌های بسیاری برای افراد همراه باشد. مریم زنده‌دل، حقوق‌دان و مشاور روابط کار، برای «شرق» توضیح می‌دهد: «فعلاً آماری از تعداد تعدیل‌ها موجود نیست، اما جنگ یکی از عوامل اصلی تعدیل‌های گسترده در کشور شده است. از طرفی قطعی اینترنت عامل دومی است که باعث توقف برخی دیگر از مشاغل شده است. مثلاً وقتی بستری برای مارکتینگ، حتی شرکت‌های بزرگ و شناخته‌شده وجود نداشته باشد، طبیعی است که دست به تعدیل نیروهای همان بخش بزنند؛ کم‌اینکه می‌دانیم همین حالا این اتفاق در بسیاری از شرکت‌ها پیش آمده است، اما با کارگاه‌هایی مواجهیم که به دلیل جنگ امکان ادامه کار ندارند، در این شرایط کارگران می‌توانند برای بیمه بیکاری اقدام کنند. حالت دیگر اینکه کسب‌وکار آسیبی ندیده اما تعدیل نیرو اتفاق افتاده که فرد باید برای دریافت حق و حقوق خود به قانون کار اتک کند؛ یعنی اگر قرارداد جاری داشته باشد، حین قرارداد نمی‌توان کارگری را اخراج کرد، مگر آن‌که محل کار تخریب شده باشد و ادامه کار ممکن نباشد. با این حال متأسفانه آن‌حمانتی که از نیروهای بخش دولتی اتفاق می‌افتد، در بخش خصوصی وجود ندارد. تنها حمایتی که قانون‌گذار پیش‌بینی کرده، بیمه بیکاری نیروهای بخش خصوصی است و در حال‌حاضر با وجود موجی از بیکاری و دریافت‌کنندگان بیمه بیکاری، امکان دارد سازمان از عهده حمایت از این تعداد نیروی بیکار برنیاید. شما در نظر بگیر که چند هزار نفر فقط از فولاد مبارکه بیکار شده‌اند.»

این حقوق‌دان در بین صحبت‌هایش به برخی مشاغل مثل رانندگان تاکسی اینترنتی اشاره می‌کند که هیچ‌کدام از طرف مجموعه‌هایی که در آن کار می‌کنند، بیمه نیستند؛ بنابراین امکان هیچ مطالبه‌ای هم ندارند: «بحث دیگر مسئولیت اجتماعی بخش خصوصی است که به‌جای آن‌که از همان ابتدا موضوع تعدیل نیرو را مطرح کند، قضا را به شکل دیگری مدیریت کند. راهکارهای قانونی وجود دارد که به‌جای آن‌که کارفرما نیرو را تعدیل کند، از راه دیگری استفاده کند، مثلاً اعلام کند چون در این شرایط میزان کار نصف شده، کارفرما برای نصف کار یعنی ۱۵ روز ماه حقوق پرداخت می‌کند. از طرفی در دوره قبلی قطعی اینترنت سامانه جامع

کار قطع شده بود و همین موضوع دادخواهی کارگران را با مشکل روبه‌رو کرد، حالا جنگ همه چیز را پیچیده‌تر کرد. با این حال همه مشاغل می‌توانند این موضوع را به‌صورت حق و حقوق اخراج یا تعدیل شدند، در این سامانه برای ثبت شکایت اقدام کنند. حتی اگر قراردادی جلوبگیری از تعدیل‌ها به جایی نرسید.» از طرفی مدیر منابع انسانی یکی از شرکت‌های تاکسی اینترنتی هم به این روزها اشاره می‌کند که تدابیر اندکی برای جلوبگیری از تعدیل نیرو در این شرایط وجود دارد. او از سه بار سقوط استارت‌اپ‌ها در

سالی که گذشت، برای بیشتر مشاغل، جزء بدترین سال‌ها بود.

سالی که گذشت، برای بیشتر مشاغل، جزء بدترین سال‌ها بود. سه بار قطعی سراسری اینترنت که همین فشار اقتصادی را دوچندان کرد. بسیاری از افراد بیکار شدند و شرکت‌های بزرگ هم برای سرپاماندن، چاره‌ای جز تعدیل نمی‌بینند